

Piezīmes un atsaucis vietas līmeņa aizsardzības mērķa (CO) noteikšanai: datu izvēle un eksperta pieņēmumi

Sugas kods:	1015
Sugas nosaukums:	<i>Vertigo genesii</i>
Natura 2000 teritorijas kods:	LV0531900
Natura 2000 teritorijas nosaukums:	Popes zāļu purvs
Eksperts (i):	Digna Pilāte
Darbs pabeigts:	8.12.2022.
Vispārējas piezīmes:	<p>Dabas liegumā "Popes zāļu purvs" spožais pumpurgliemezis <i>Vertigo genesii</i> konstatēts 2017. gadā zāļu purvā, veicot citu <i>Vertigo</i> sugu monitoringu (Dreijers 2017). Transektē bija konstatētas 10 subfosīlas <i>V. genesii</i> čaulas. Dzīvu gliemežu nebija.</p> <p>Nav pierādījumu, ka teritorijā pastāv dzīva sugas populācija. Līdz apstiprinājumam statuss datu bāzē pārceļams uz NP (<i>non-presence</i>).</p> <p><i>V. genesii</i> ir mitrāju suga. Apdzīvo galvenokārt slapjus, bet ne applūstošus zāļu purvus un pastāvīgi mitras pļavas ar daudzveidīgu veģetāciju, ar zemo grīšļu un sūnu sabiedrībām. Sugu iespējams sastapt avoksnājos, kur izplūst avoti ar kaļķainu ūdeni, iespējama purvainos mežos (Cameron et al. 2003). Par <i>V. genesii</i> ir salīdzinoši maz datu. Sugai raksturīgas ekstrēmas skaita fluktuācijas. Īpatņu skaits populācijā atkarīgs no gadalaika, ko būtiski ietekmē klimatiskie apstākļi (sniega segas biezums ziemā, ilgstošs sausums un karstums, ilgstošas lietusgāzes). Rudenī, ja vasarā nav bijis ilgstošs sausums, populācija sasniedz maksimumu, gliemežiem savairojoties. Hermafrodīti. Dzīves cikls ilgst vienu gadu. Dažos pētījumos Anglijā novērots, ka populācijas blīvums maijā-jūlijā dažādās vietās var būt robežās no viena vai diviem līdz 1000 īp./m². Kopumā sugai Anglijā raksturīgs zems blīvums (Cameron et al. 2003; Moorkens 2011). Piemēram, Šveices Alpos trīs litros sijātas augsnes trīs paraugos no dažādām vietām konstatēti četri, 30 un 40 īpatņi (Schenkova, Horsák 2013). Skotijā monitoringā ievāktu pieaugušo īpatņu skaits zemesdzīves paraugos visbiežāk ir robežās no 1 līdz 10, ļoti reti nedaudz vairāk. Jāņem vērā, ka sugu, kas pakļautas un ir ļoti atkarīgas no klimatiskajiem apstākļiem, populāciju lielumi ir nepastāvīgi un to aprēķini ir ļoti aptuveni (Killeen et al. 2019). Novērtējot biotopa platības, kuros <i>V. genesii</i> var būt sastopams, jāņem vērā sugas ekoloģiskās prasības.</p>

Piezīmes un pieņēmumi tabulu aizpildīšanā/izmantošanā

Lauks	Paskaidrojums
CV_USE	0. Nav pierādījumu par dzīvas populācijas esamību.
Unit_CV	Na
Habitat	Annex I_divi. Teritorijā zināmā sugas dzīvotne ir zāļu purvs (7230 <i>Kaļķaini zāļu purvi</i>). Sugas esamība teritorijā nav pārbaudīta mitrajos zālajos (teritorijā ir konstatēts biotops 6410 <i>Mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnēs</i>).
Annex I	6410, 7230
Annex I_area_USE	6410 – 0,56 ha, 7230 – 15,89 ha. Kopā 16,45 ha – saskaņā ar DDPS "Ozols" pieejamo ES nozīmes biotopu kartējumu (informācija skatīta 8.12.2022.). Teorētiski var pieņemt, ka dzīvo gliemežu sastopamība varētu būt tāda pati

Lauks	Paskaidrojums
	kā subfosīlo čaulu sastopamība transektā, kas ir 16%. Sugas dzīvotnes biotopu platība ir 2,63 ha. Sugas sastopamība aprēķināta pēc formulas: $F = 100 * b / a$, kur a – paraugu kopskaits vienā transektē, b – paraugu skaits, kuros konstatēta suga. No esošajiem datiem var secināt, ka Latvijā suga sastopama ļoti nevienmērīgi, kam par iemeslu parasti ir biotopa neviendabīgums un kādas tā daļas neatbilstība sugas ekoloģiskajām prasībām. Šī iemesla dēļ nevar automātiski uzskatīt, ka visa biotopa platība atbilst <i>V. genesii</i> dzīvotnei.
Other_area_USE	Na
OK_DEN	Na
OPT_DEN	Na
OK_NEW	Na
AREA_NEW	Na
IND_INT	Na
Papildus nosacījumi	Jāuzlabo Natura 2000 metodika, kas būtu piemērota šādu retu sugu populāciju skaitliskai novērtēšanai. Pirms plāno sugai atbilstoša biotopa apsaimniekošanu – vispirms jāpārbauda sugas eamsība tajā. Apsaimniekošanas pasākumi jāaskaņo ar ekspertu.
Cits lauks	Jāveic sugas izplatības pētījums.

Literatūra un informācijas avoti

Cameron R. A. D., Colville B., Falkner G., Holyoak G. A., Hornung E., Killeen I. J., Moorkens E. A., Pokryszko B. M., Proschwitz T. von, Tattersfield P., Valovirta I. 2003. Species accounts for snails of the genus *Vertigo* listed in Annex II of the Habitats Directive. In Speight M. C. D., Moorkens E. A., Falkner G. (Eds.) Proceedings of the Workshop on Conservation Biology of European *Vertigo* Species. Dublin, 2002. *Heldia* 5 (7): 151–170.

Dreijers E. 2002. Emerald projekts, Ķirbas purva vietas apsekošanas forma (nepublicēts).

Dreijers E. 2015a. *Vertigo genesii*, Ķirbas purvs (monitoringa anketas 1, 2, 4) (nepublicēts).

Dreijers E. 2015b. *Vertigo genesii*, Liepājas ezers (monitoringa anketas 1–5) (nepublicēts).

Dreijers E. 2015c. *Vertigo genesii*, Skujaines un Svētaines ieleja (monitoringa anketas 1) (nepublicēts).

Dreijers E. 2016. *Vertigo genesii*, Engures ezers (monitoringa anketas 1–3) (nepublicēts).

Dreijers E. 2018. *Vertigo angustior*, Popes zāļu purvs (monitoringa anketa) (nepublicēts).

Killeen I., Willing M., Moorkens E. 2019. Site Condition Monitoring of *Vertigo geyeri* and *Vertigo genesii* 2017. Scottish Natural Heritage Research Report No. 1161.

Moorkens E. 2011. *Vertigo genesii*. The IUCN Red List of Threatened Species 2011: e.T22936A9399069. <https://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2011-2.RLTS.T22936A9399069.en> (skatīts 2022. gada 9. augustā).

Natura 2000 datu bāzes SDF – Popes zāļu purvs, <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=LV0531900> (skatīts 15.08.2022.).

Pilāte D. 2000. *Spermodea lamellata* (Jeffreys, 1830) and *Vertigo genesii* (Gredler, 1856) (Gastropoda: Pulmonata) in Latvia. *Research of Nature* 1 (N1): 3–4.

Pilāte D., Jakubāne I. 2016. *Vertigo genesii*, Slīteres nacionālais parks (monitoringa anketas 1,2) (nepublicēts).

Pilāte D., Jakubāne I. 2017. *Vertigo genesii*, Vitrupe (monitoringa anketa) (nepublicēts).

Schenkova V., Horsák M. 2013. Refugial Populations of *Vertigo lilljeborgi* and *V. genesii* (Vertiginidae): New Isolated Occurrences in Central Europe, Ecology and Distribution, American Malacological Bulletin 31(2): 323–329, <https://doi.org/10.4003/006.031.0211>

Spuņģis V. 2003. Emerald projekts, Skujaines un Svētaines ielejas vietas apsekošanas forma (nepublicēts).

Spuņģis V. 2008. *Vertigo genesii*, Slīteres nacionālais parks (monitoringa anketa). Atsk.: Bezmugurkaulnieku monitorings Natura 2000 vietās laika posmā 2008–2012. Latvijas Dabas fonds, Rīga.

Spuņģis V. 2011a. *Vertigo genesii*, Ķirbas purvs (monitoringa anketa). Atsk.: Bezmugurkaulnieku monitorings Natura 2000 vietās laika posmā 2008–2012. Latvijas Dabas fonds, Rīga.

Spuņģis V. 2011b. *Vertigo genesii*, Skujaines un Svētaines ieleja (monitoringa anketa). Atsk.: Bezmugurkaulnieku monitorings Natura 2000 vietās laika posmā 2008–2012. Latvijas Dabas fonds, Rīga.

Spuņģis V. u.c. 2021. Atskaite par gliemju pētījumiem 2021. gadā. LU Bioloģijas institūts. <https://www.daba.gov.lv/lv/media/13528/download> (skatīts 2022. gada 15. augustā).